

EKONOMIA SZCZĘŚCIA

Ile warte jest szczęście?

Dr Mariusz Maciejczak

Ursynowski Uniwersytet Trzeciego Wieku im. J.U. Niemcewicza przy SGGW
5 stycznia 2016 roku

Perspektywy zawodowe

Ekonomia

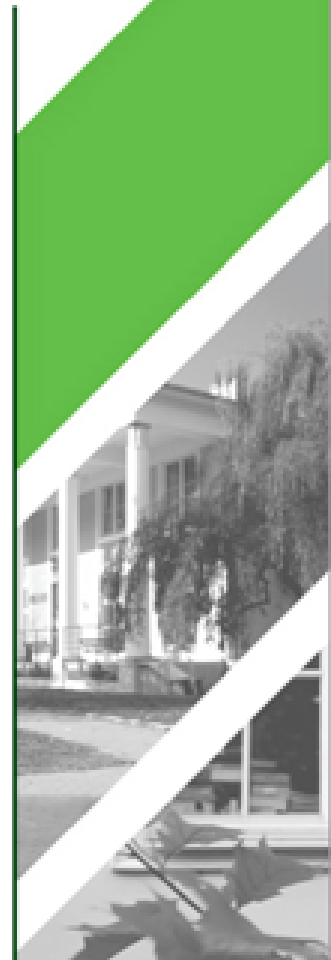

Ogrodnictwo

Zarządzanie

Chcesz być szczęśliwy jeden dzień, napij się wina. Chcesz być szczęśliwy jeden rok, ożeń się. A jeśli chcesz być szczęśliwy całe życie zostań ogrodnikiem.

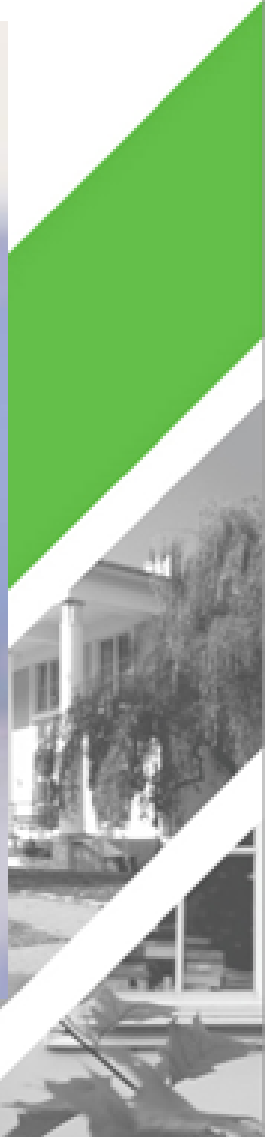

$$\Delta x = v_{x,1} \cdot \Delta t + \frac{1}{2} a_x \cdot (\Delta t)^2$$

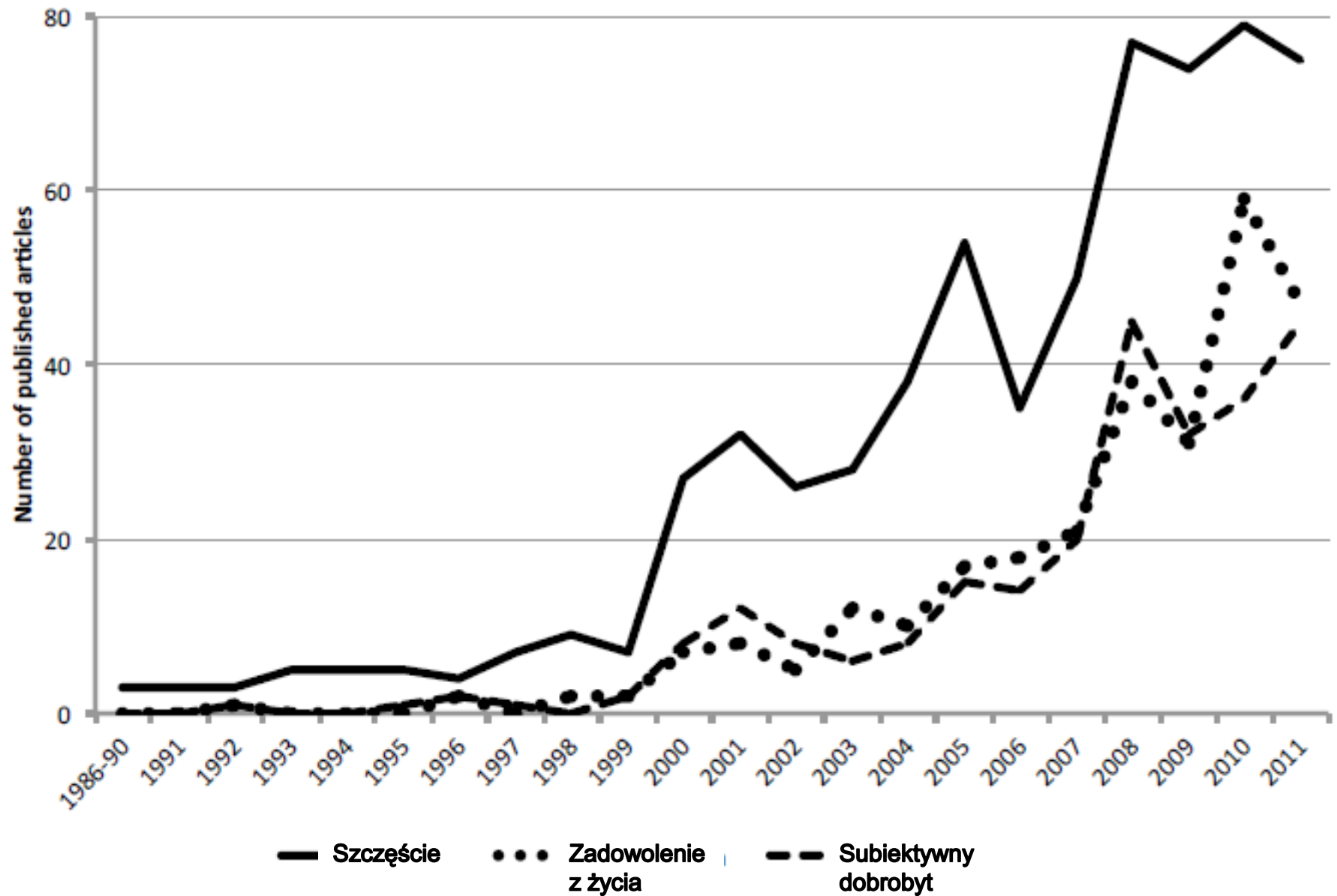
dla $a_x = \text{const}$

$$\Delta t = t_2 - t_1$$

WNE

papers. Google Scholar lists more than 20'000 papers for the year 2011 that include the terms happiness and economics somewhere in the text.

Liczba recenzowanych artykułów dotyczących tzw. „ekonomii szczęścia” w latach 1986-2011

Volume 10 No. 4 2014

ISSN 1876-4755

Journal of Happiness Studies

An Interdisciplinary Forum on Subjective Well-Being

Editor-in-Chief:
Antonella Diella Fenu

Editors:
Robert A. Cummins
Richard A. Easterlin
Alex C. Michalos
Ruut Veenhoven

Stankovic Marka · Hiderki Kiyochi K.
Furuta Chisako · Yoshim Toshiro Ad.

Behavioral Economics of Preferences, Choices, and Happiness

Spoleczna granica wzrostu gospodarczego
Przyczynek do ekonomii szczescia

OCENA WYDANIE
SERIA CZYNNIA FUNKCJA W WIELKIM

Piotr Michon

EKONOMIA SZCZĘŚCIA

DLACZEGO LUDZIE ODMAWIAJA
WPAROWANIA SIĘ W MODELE EKONOMICZNE

Happiness Studies Book Series

OXFORD

Springer

happiness & economics

Andrew & Clau

Economics of Happiness

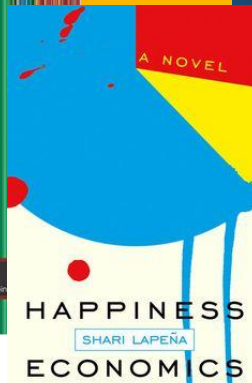
HAPPINESS & ECONOMIC GROWTH

Lessons from Developing Countries

STUDIES OF POLICY REFORM
CEPR/IMR/IFSE

bruno.s.frey
alouisstutzer

How the economy and institutions affect human well-being

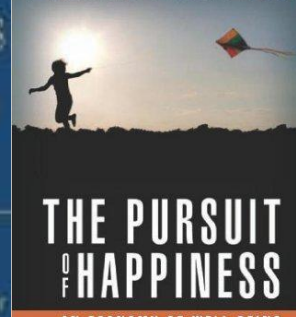
HAPPINESS ECONOMICS
SHARI LAPEÑA

THE INTERNATIONAL LIBRARY OF
CRITICAL WRITINGS IN ECONOMICS 271

RECENT DEVELOPMENTS IN THE ECONOMICS OF HAPPINESS

Bruno S. Frey and Alois Stutzer

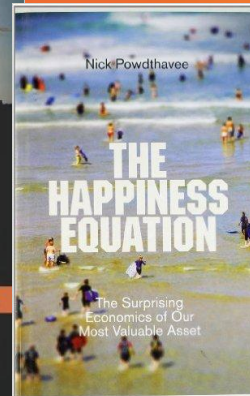
A BROOKINGS FOCUS BOOK

THE PURSUIT OF HAPPINESS

AN ECONOMY OF WELL-BEING

CAROL GRAHAM

Nick Powdthavee

THE HAPPINESS EQUATION

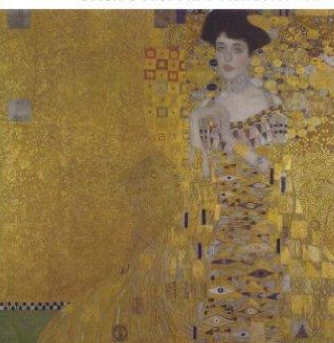
The Surprising Economics of Our Most Valuable Asset

OXFORD

Economics & Happiness

framing the analysis

LUIGINO BRUNI AND PIER LUIGI PORTA

The Prize in Economic Sciences 2015

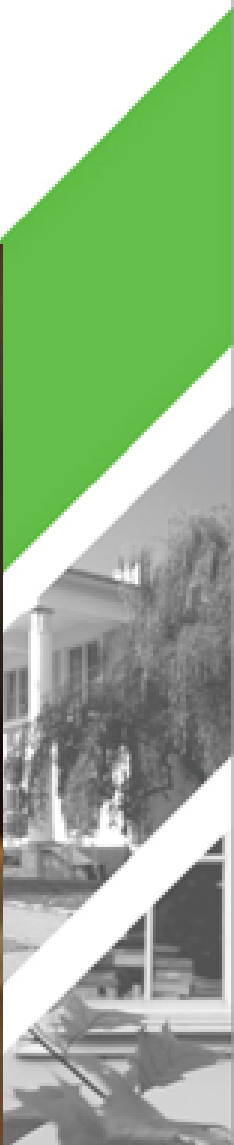

Photo: Larry Schwartz, Princeton University

Angus Deaton
Princeton University, NJ, USA

"för hans analys av konsumtion, fattigdom och välfärd"
"for his analysis of consumption, poverty, and welfare"

2015-10-12

Filozofowie o osiągnięciu szczęścia – starożytność ateńska

Eudajmonizm - (z gr. eudaimon - szczęście, szczęśliwy) w filozofii jest to pogląd etyczny, mówiący o tym, że dążenie do szczęścia osobistego, to najwyższe dobro i jedyny stały motor postępowania moralnego człowieka.

Epikureizm - zakładał, że dobro równa się przyjemności i dlatego życie szczęśliwe to życie, w którym suma doznanych przyjemności jest większa niż suma cierpienia.

Hedonizm - (gr. hedone - przyjemność) to pogląd uznający przyjemność za najwyższe dobro, natomiast unikanie cierpienia i bólu jest głównym warunkiem osiągnięcia szczęścia.

Filozofowie o osiągnięciu szczęścia – starożytność chińska

Konfucjusz wprowadził **zasadę działania bez nagrody**, ponieważ każdy człowiek ma obowiązki, które musi wypełniać. Wartość wynikająca z działań nie leży w efekcie, lecz w podjętym wewnętrznym wysiłku.

Należy działać wypełniając obowiązki, a efekty powierzyć woli Niebios, losowi, przeznaczeniu (ming). Rozumieć ming znaczy rozumieć nieuniknioność świata i w związku z tym nie zwracać uwagi na zewnętrzne porażki lub powodzenia, a działać i wypełniać swoje obowiązki.

Efektem takiego działania jest szczęście, ponieważ jesteśmy wolni od niepokoju o powodzenie naszych działań i od lęku przed porażką.

Biblia o szczęściu

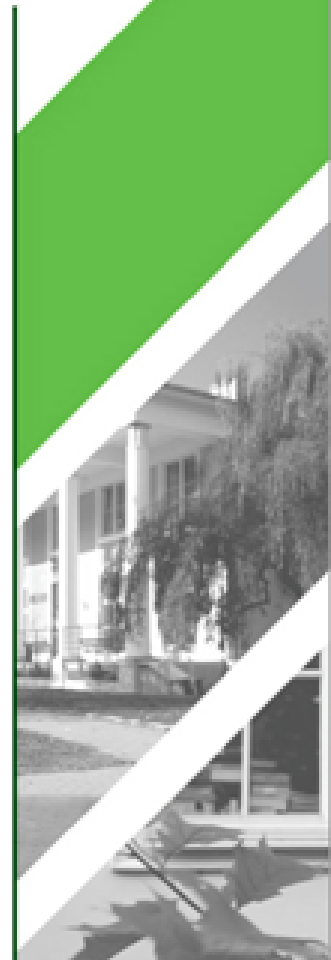

Z 35560 wersetów w Biblii Tysiąclecia frazę 'szczęśliwy' znaleziono w 69

Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu. (Dz 20:35)

Bóg bowiem stworzył nas, byśmy Go poznawali, służyli Mu, miłowali Go, i w ten sposób doszli do raju.

/Katechizm Kościoła Katolickiego/

Filozofowie o osiągnięciu szczęścia – oświecenie i teraźniejszość

- **Thomas Hobbes**, siedemnastowieczny filozof angielski, twierdził, że szczęściem jest dążenie do osiągnięcia pomyślności, a nie jej osiągnięcie.
- Żyjący dwieście lat później **Artur Schopenhauer** zrównywał szczęśliwe życie z unikaniem cierpienia.
- Podobnie **Friedrich Nietzsche**, który utożsamiał szczęście z przyjemnością i radością, po to tylko by szydzić z tych którzy szczęścia pragną i do niego dążą zamiast wyznaczać sobie cele wyższe i szlachetniejsze.
- **Immanuel Kant** był sceptykiem; dążenie do szczęścia jest bezcelowe i bezowocne, ponieważ żadna istota nie może ostatecznie i trwale stwierdzić co ją uszczęśliwia. Jedynie wola ukształtowana przez poczucie obowiązku jest dobra sama w sobie.
- **Bertrand Russell**, współczesny filozof, twierdzi, że w czasach nowożytnych postrzeganie szczęścia jako stanu błogości, czegoś statycznego, zostało wyparte przez koncepcję ewolucji, dążenie do celu, nawet jeżeli nie zostanie ono osiągnięty. Człowiek to zwierzę niespokojne, nie zadowolony się jak boa dusiciel spożyciem obfitego posiłku raz w miesiącu i przespaniem reszty czasu.

Szczęście wg. Wł. Tatarkiewicza

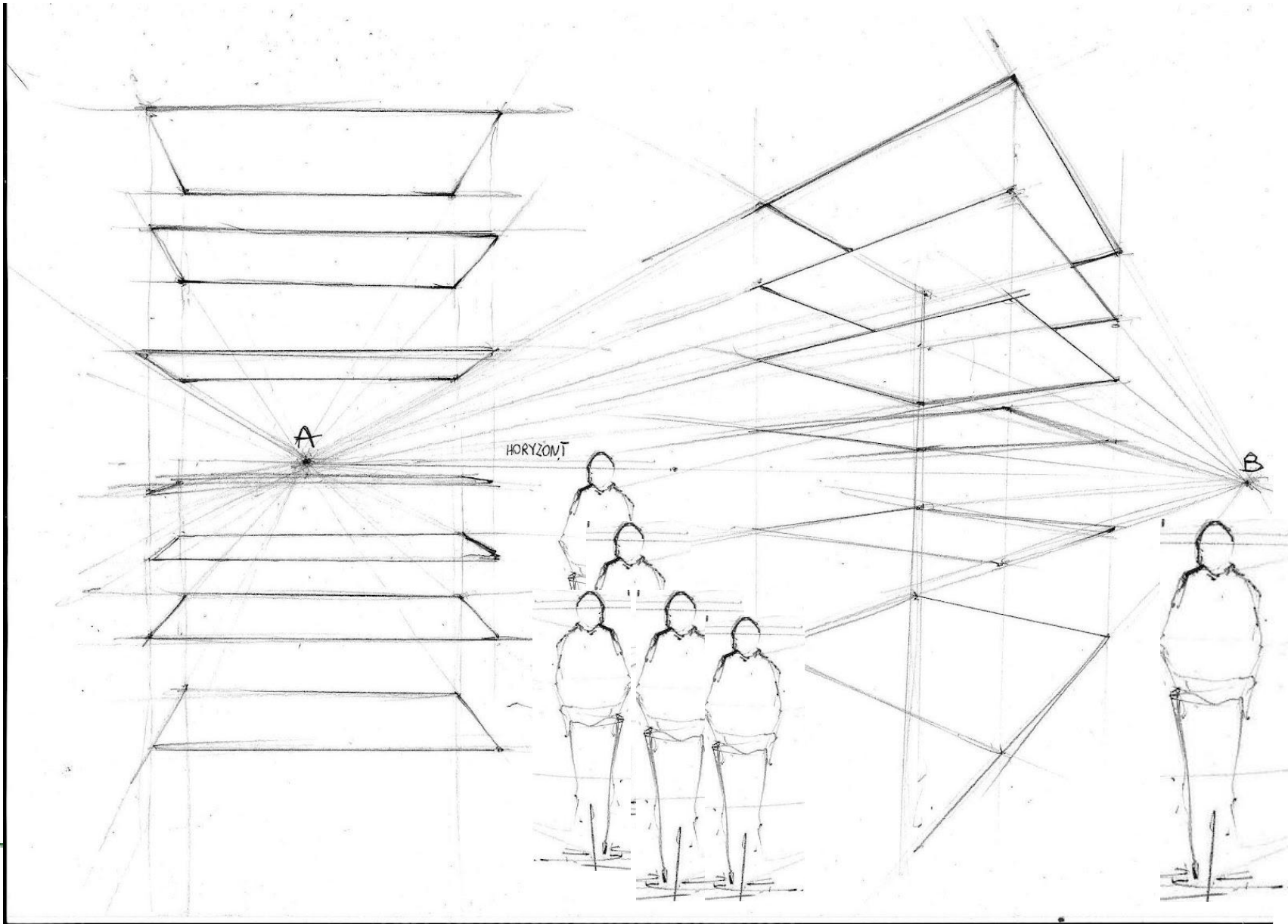

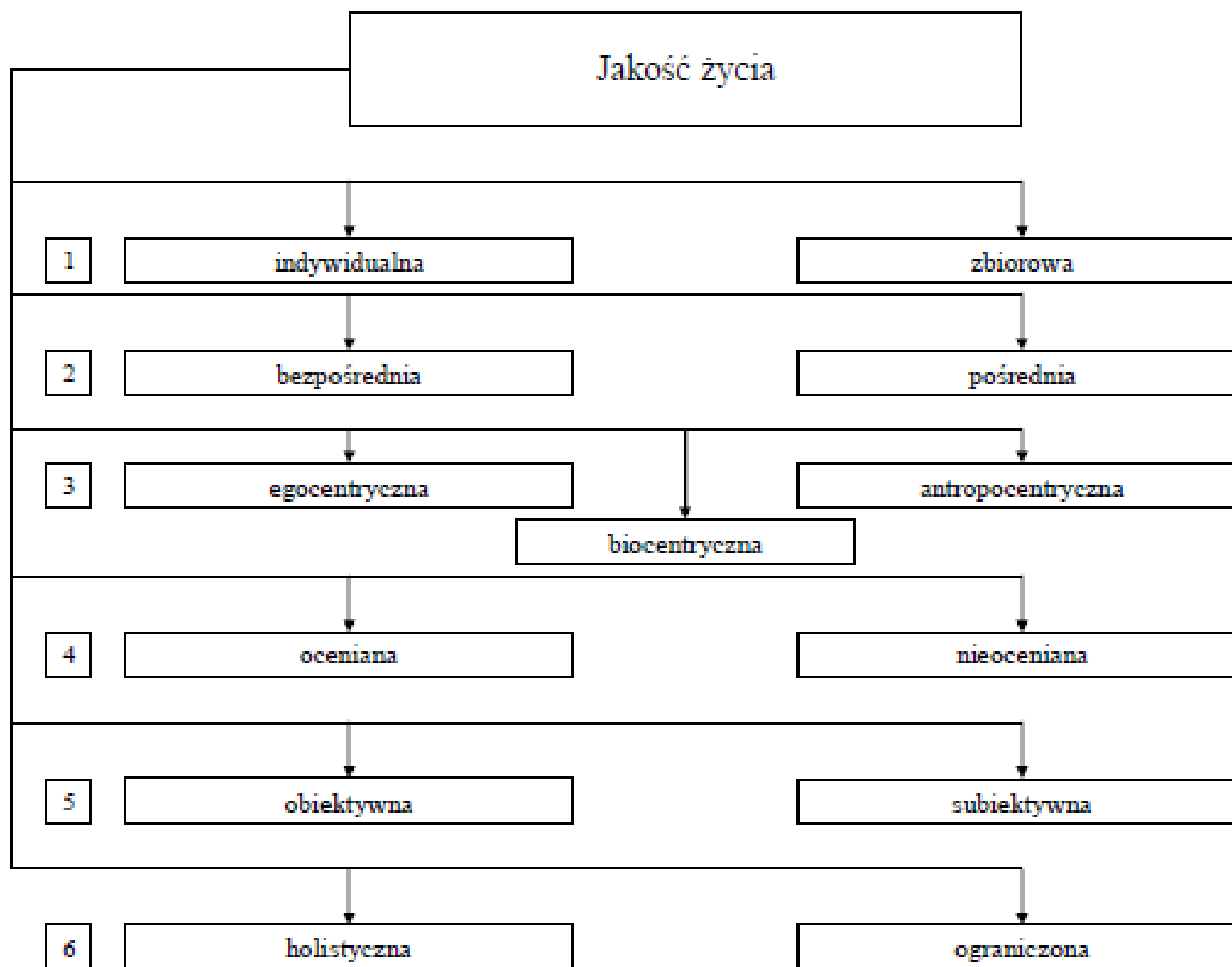
1. Szczęście jako powodzenie
2. Szczęście jako stan intensywnej radości
3. Szczęście jako posiadanie największych dóbr dostępnych człowiekowi (eudajmonia)
4. Szczęście jako zadowolenie z życia wziętego w całości

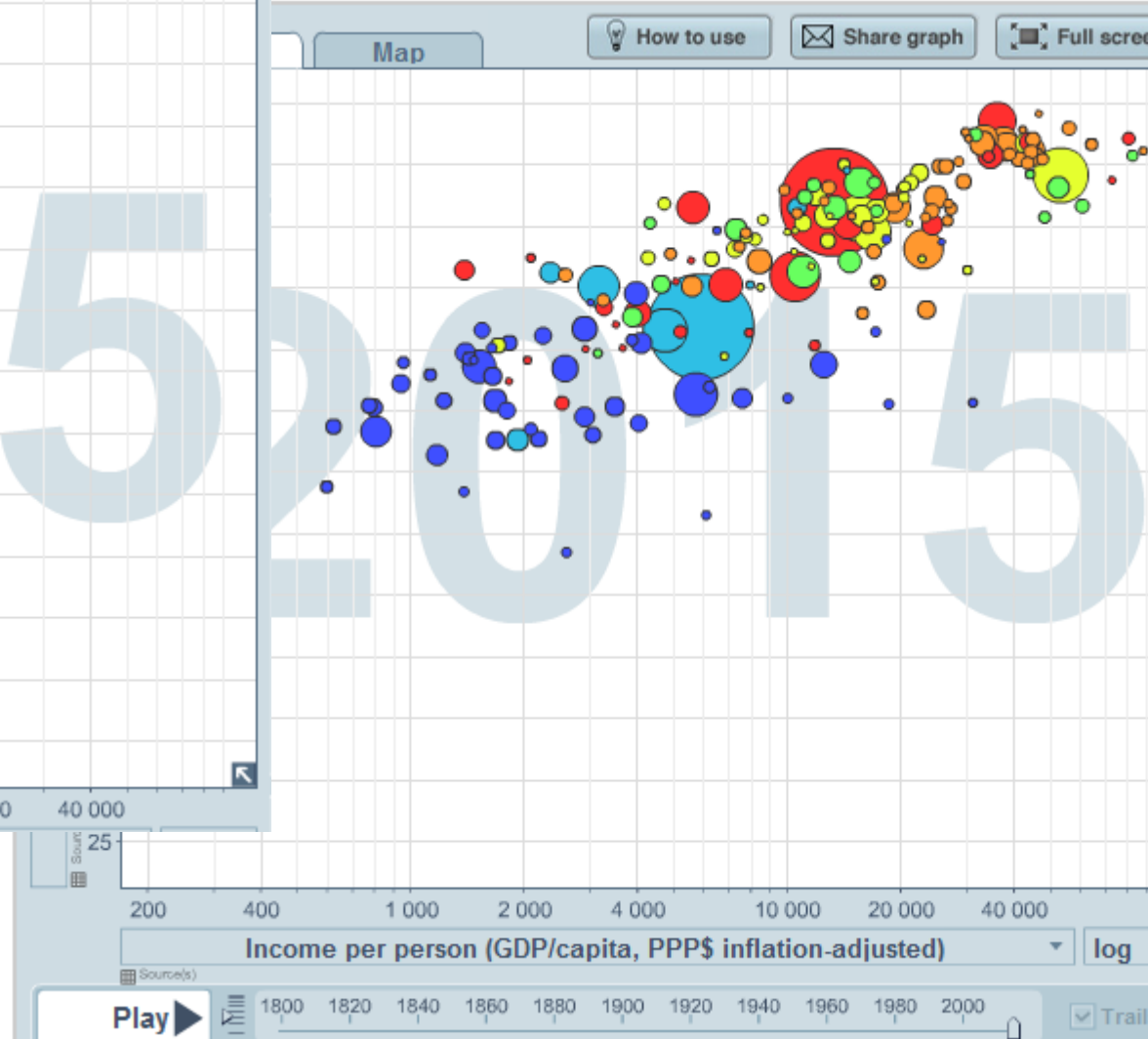
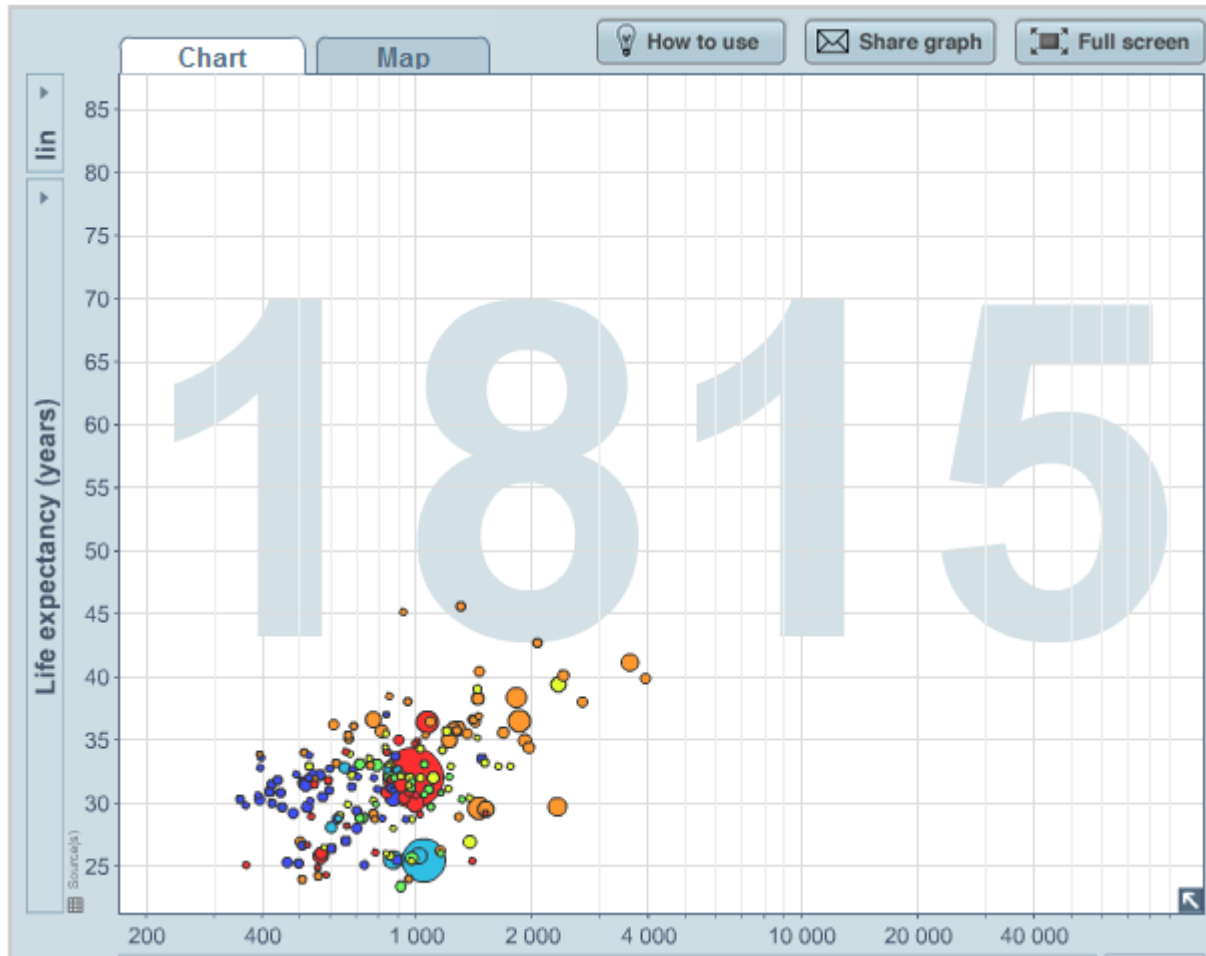
Ekonomiczne patrzyenie na szczęście:

preferencje demonstrowane a deklarowane; pytania, emocje i okoliczności; porównywalność a statystyka

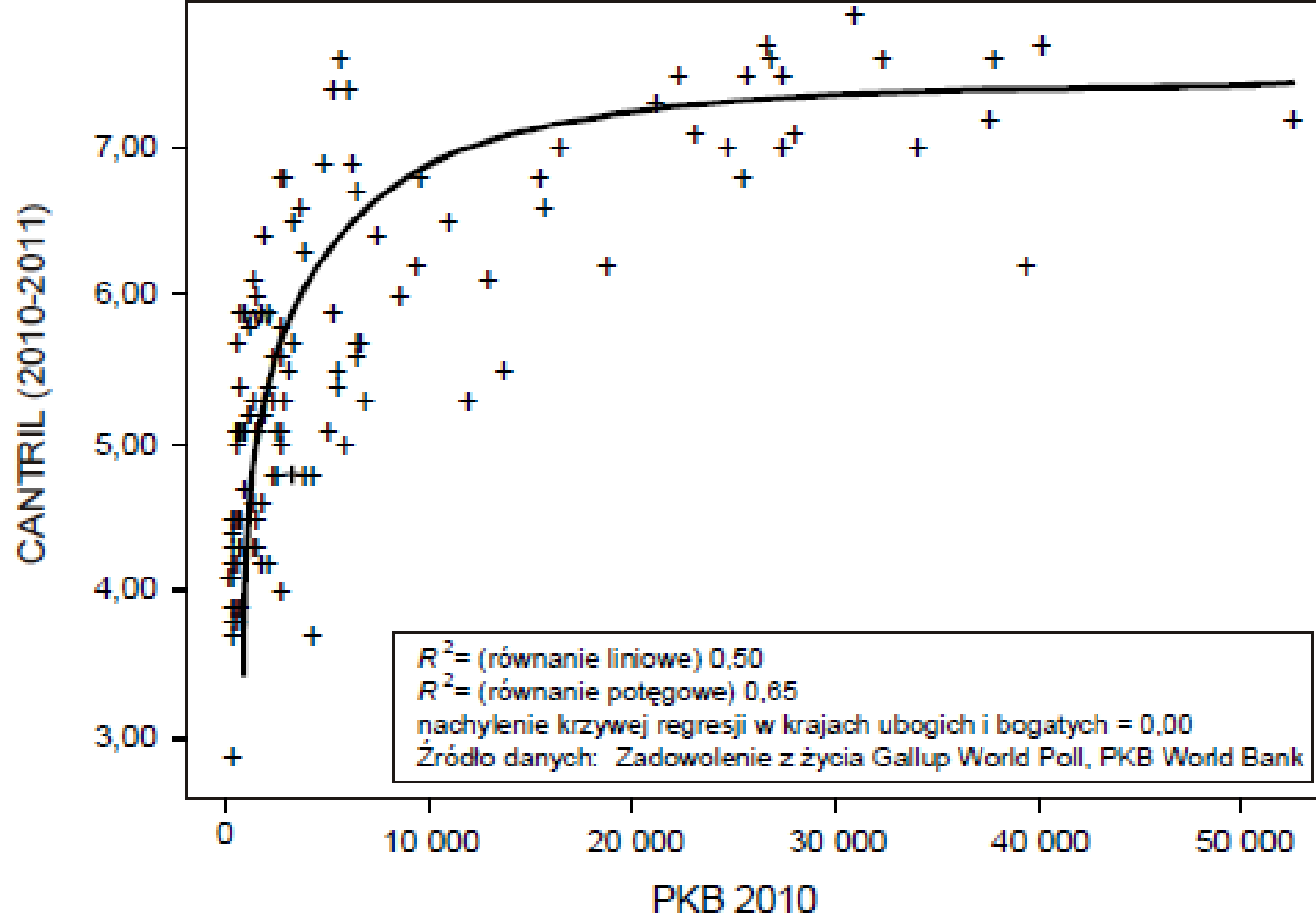

Gdybym był bogaty ...

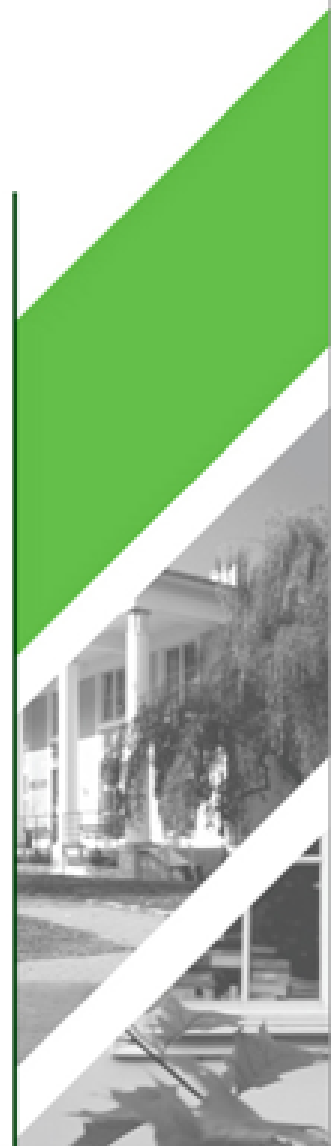
<http://www.gapminder.org>

Ryc. 1. Zależność między zadowoleniem z życia mierzonym tzw. drabiną Cantrila w latach 2010/2011 a PKB na osobę wg parytetu siły nabywczej w 2010 r. w przekroju międzynarodowym

Wykres na rycinie 1 i oparta na jego kształcie teza o znikomym znaczeniu dla dobrostanu psychicznego bogacenia się bogatych nie uwzględnia jednak prawa malejącej użyteczności krańcowej, w myśl którego korzyść z każdej kolejnej konsumowanej jednostki dobra jest mniejsza od korzyści z poprzedniej jednostki dobra. Tym samym konsument, zwiększając konsumpcję o kolejne jednostki, powoduje zwiększenie korzyści (poprawę standardu życia), ale przyrost tych korzyści z każdą jednostką dobra jest coraz mniejszy.

rho zadowalenie z życia z dochodem

0,60

0,40

0,20

0

10 000

20 000

30 000

40 000

PKB ppp z 2006 r.

+ MDA

+ MAR

SRB

GEO

ETH

UKR

ZAF

RWA

VNM

ROM

MLI

EGY

BGR

GHA

CHN

SVN

BFA

THA

IRN

POL

KOR

GER

ZMB

ITA

CHL

RUS

FRA

FIN

USA

IND

PER

MYS

TTO

JPN

CAN

NLD

ESP

GBR

SWE

AUS

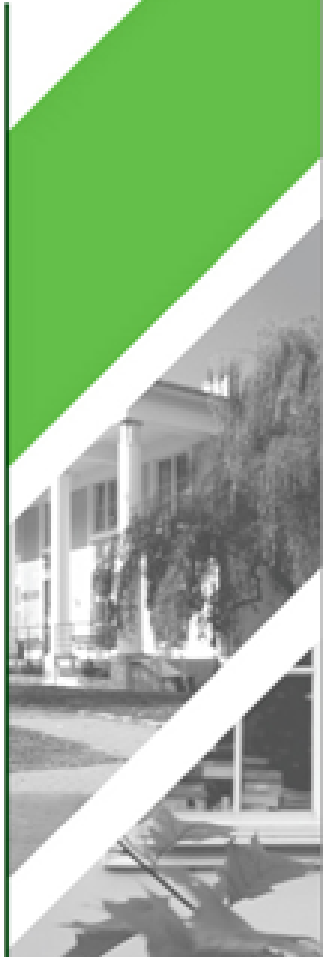
HKG

CHE

AND

NZL

$R^2 = 0,35$
Źródło danych: Zadowolenie z życia i dochód gospodarstwa domowego World Value Survey (V fala z lat 2005-2008)
(z analizy usunięto kraje z nieistotnym i bardzo niskim współczynnikiem korelacji Urugwaj, Turcję, Meksyk, Gwatemalę, Kolumbię i Brazylię), PKB na osobę wg parytetu siły nabywczej World Bank

Ryc. 15. Zależność korelacji (rho Spearmana) dobrostanu psychicznego (poczucia szczęścia i zadowolenia z życia) z dochodem gospodarstwa domowego od wysokości PKB na osobę wg parytetu siły nabywczej w przekroju 36 krajów

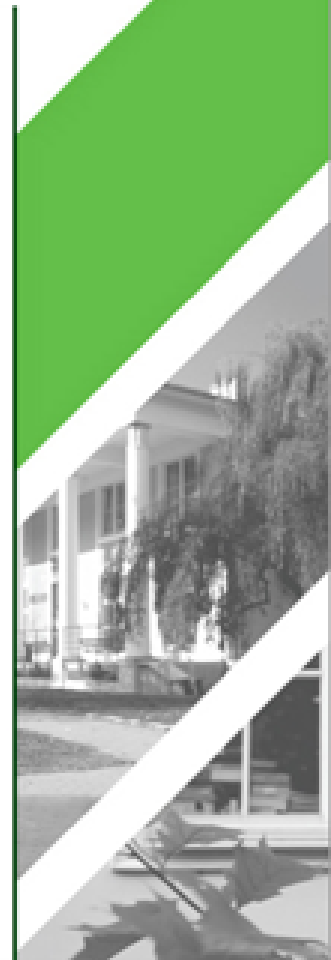
Paradoks Easterlina

Przeciętnie mieszkańcy krajów bogatych są szczęśliwsi niż mieszkańcy krajów biednych, lecz powyżej pewnej granicy dochodu poziom szczęścia niemal przestaje reagować na wzrost dochodu.

Zjawisko to nazywa się „paradoksem Easterlina” (od nazwiska Richarda Easterlina, ekonomisty, który jeszcze w latach siedemdziesiątych XX w. jako pierwszy zajął się economics of happiness).

Jednak krytycy podważają ustalenia Easterlina, np. argumentując w oparciu o nowsze i dotyczące większej liczby krajów dane, że owszem od pewnego poziomu dochodu przyrosty dochodu skutkują coraz wolniejszymi przyrostami szczęścia, lecz że nie istnieje poziom dochodu, po którego przekroczeniu związek dochodu i szczęścia zanika.

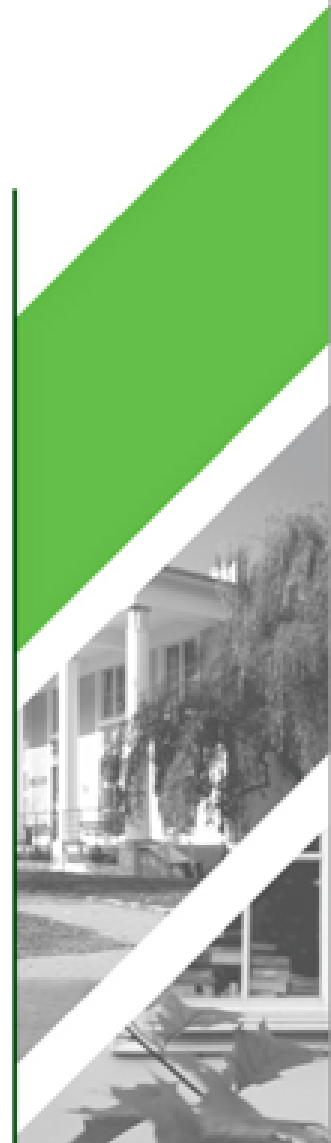
Paradoks Easterlina

Zgodnie z popularnym wytłumaczeniem „paradoksu Easterlina” aspiracje rosną wraz z dochodami (“Co z tego, że wreszcie kupiłem sobie punto, skoro teraz pragnę toyoty!”) (ang. hedonic treadmill theory). Kiedy podstawowe potrzeby zostaną już zaspokojone, szczęście zaczyna zależeć raczej od względnego niż od bezwzględnego poziomu dochodów (“Cieszy mnie moja nowa toyota, bo Nowaka nie stać na taką!”).

Inne wyjaśnienie „paradoksu Easterlina” oferują zwolennicy teorii stabilnego poziomu szczęścia (ang. happiness set point theory), którzy uważają, że każdy ma swój typowy poziom szczęścia, do jakiego z czasem powraca, nawet po ważnych zdarzeniach takich jak wygrana na loterii lub rozwód.

Jeszcze inne objaśnienie „paradoksu Easterlina” odwołuje się do prawa malejących przychodów (ang. law of diminishing returns): krańcowy pożytek z danego przyrostu dochodu maleje wraz ze wzrostem dochodu; np. kolejne dodatkowe tysiące dolarów miesięcznego dochodu z przyczyn „technicznych” coraz słabiej zwiększają długość życia i zdolność do korzystania z kultury.

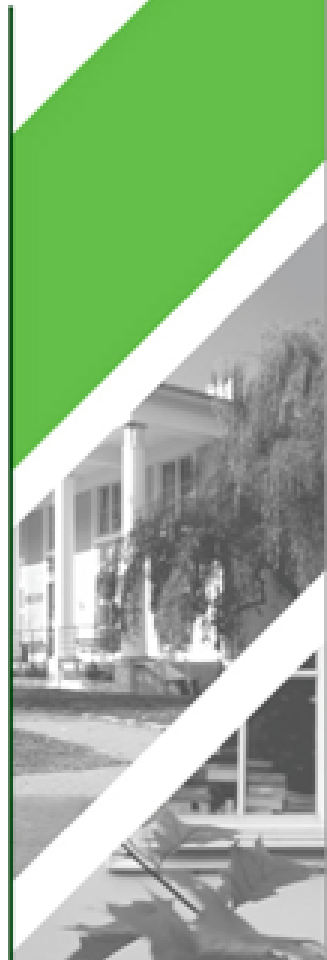

Wskaźnik rozwoju społecznego - HDI

(od ang. Human Development Index,
w dosł. tłum. „wskaźnik rozwoju ludzkiego”)

- syntetyczny miernik opisujący stopień rozwoju społeczno-ekonomicznego poszczególnych krajów
- opracowany w roku 1990 przez pakistańskiego ekonomistę Mahbuba ul Haqa.
- oparty na tym wskaźniku system porównywania wprowadzony został przez Organizację Narodów Zjednoczonych i, od 1993 roku, wykorzystuje go w swoich corocznych raportach oenzetowska agenda do spraw rozwoju (UNDP).

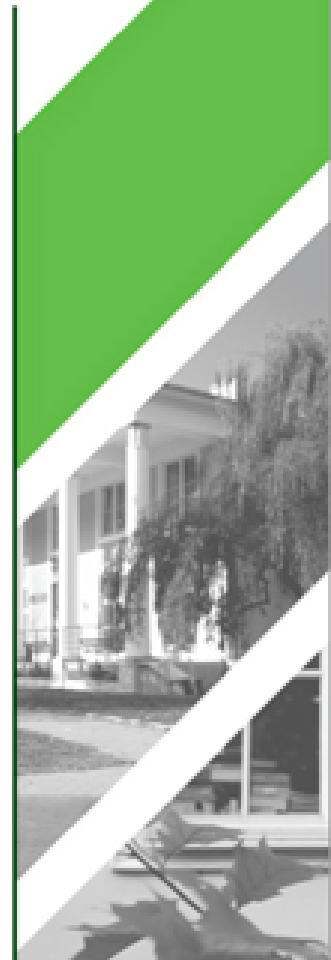
Human Development Index

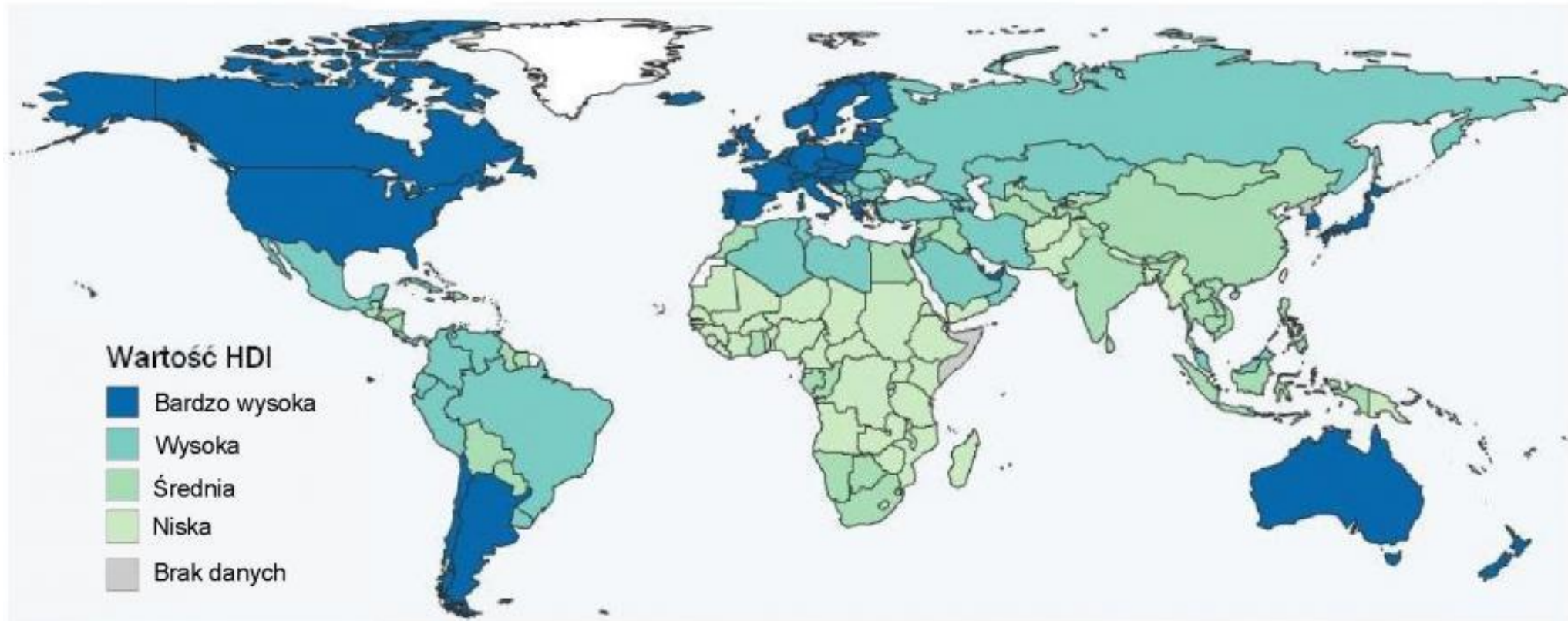
Wskaźnik HDI ocenia kraje na trzech płaszczyznach: „długie i zdrowe życie” (long and healthy life), „wiedza” (knowledge) i „dostatni standard życia” (decent standard of living).

Od roku 2010 do ich pomiaru służą następujące wskaźniki:

- oczekiwana długość życia
- średnia liczba lat edukacji otrzymanej przez mieszkańców w wieku 25 lat i starszych
- oczekiwana liczba lat edukacji dla dzieci rozpoczynających proces kształcenia
- dochód narodowy per capita w USD, liczony według parytetu nabywczego waluty (PPP \$).

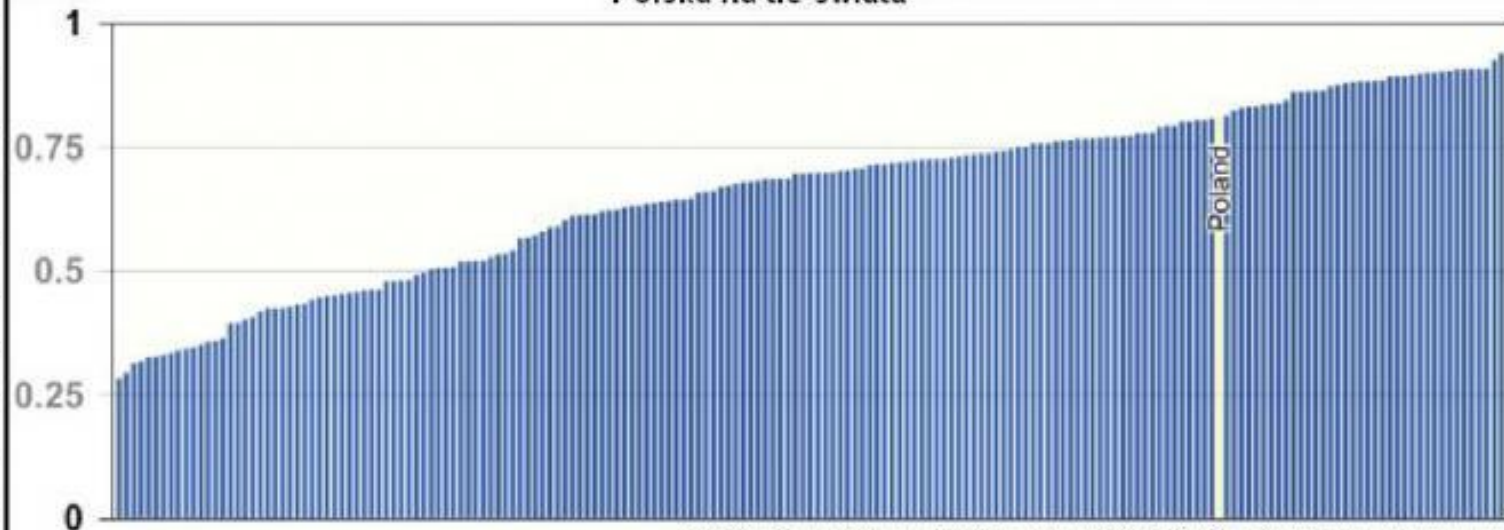
HDI: Human Development Index (HDI) 2011

HDI 2011 - miejsce Polski

Estonia	0.835
Słowacja	0.834
Malta	0.832
Katar	0.831
Węgry	0.816
Polska	0.813
Litwa	0.810
Portugalia	0.809
Bahrajn	0.806
Łotwa	0.805

Polska na tle świata

Grafika: Forsal.pl na podstawie danych United Nations Development Programme

Bhutan's 2015 Gross National Happiness Index

“How are you?” We ask that question of one another often. But how are we doing – as a country, a society? To answer that question, Bhutan uses its Gross National Happiness (GNH) Index. The GNH Index this year is 0.756, improving on the 2010 value of 0.743.

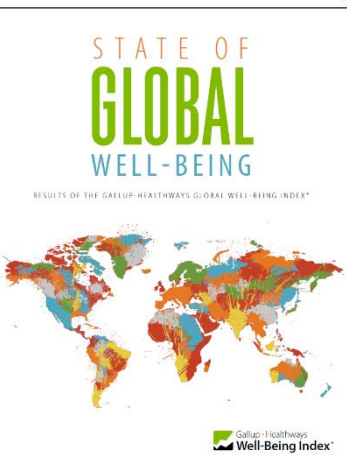
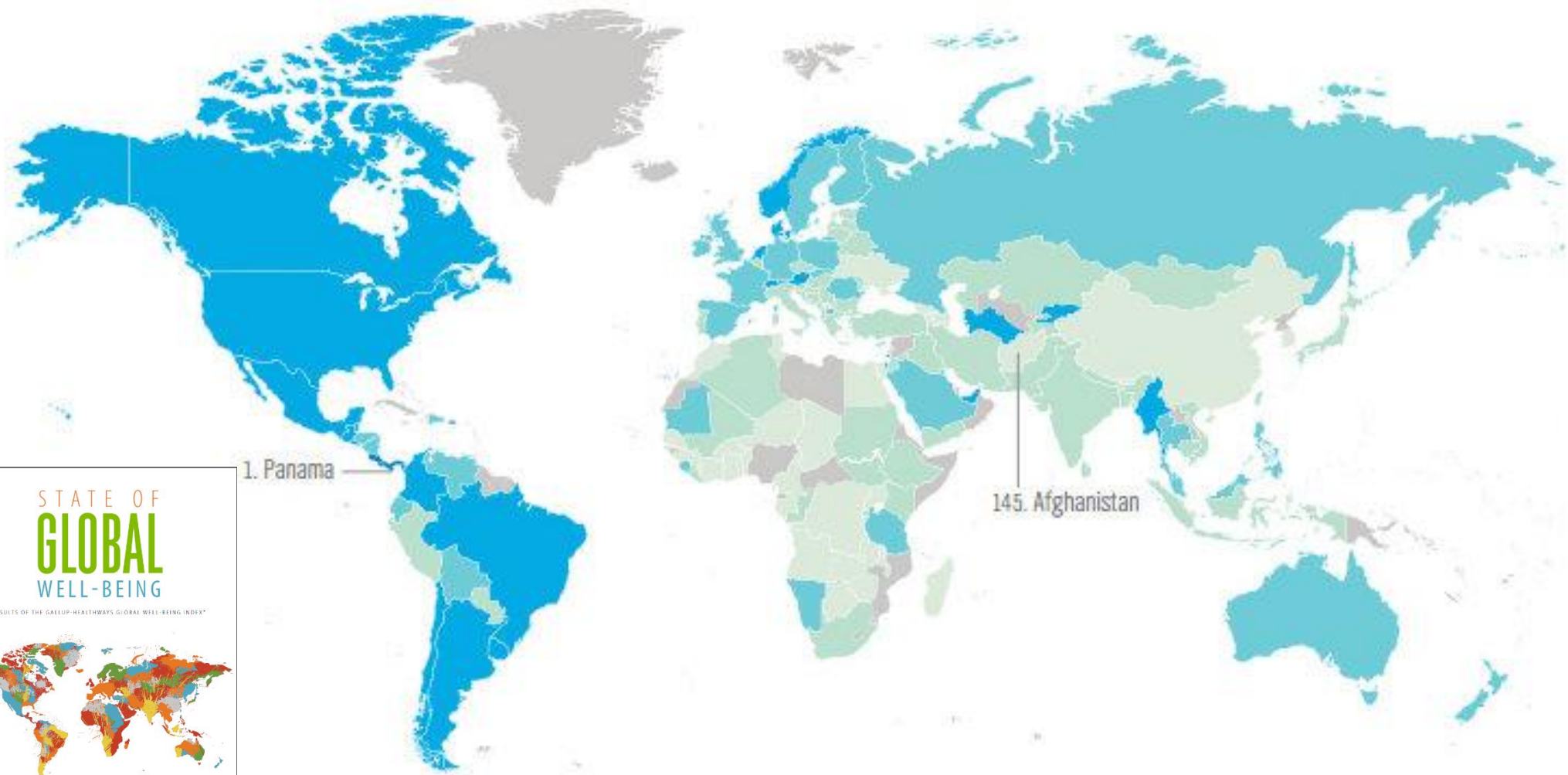
In 2015, a total of 91.2% of Bhutanese were narrowly, extensively, or deeply happy. 43.4% were extensively or deeply happy. The aim is for all Bhutanese to be extensively or deeply happy. Bhutan is closer to achieving that aim in 2015 than it was in 2010.

2015 GNH	Score Range:	Percentage of people who are:
Deeply Happy	77%-100%	8.4%
Extensively Happy	66%-76%	35.0%
Narrowly Happy	50%-65%	47.9%
Unhappy	0-49%	8.8%

*His Majesty the Fourth King Jigme Singye Wangchuck.
Author of Gross National Happiness*

Percent thriving in 3+ elements:

>40.0%

30.1% - 40.0%

20.1% - 30.0%

10.1% - 20.0%

≤10.0%

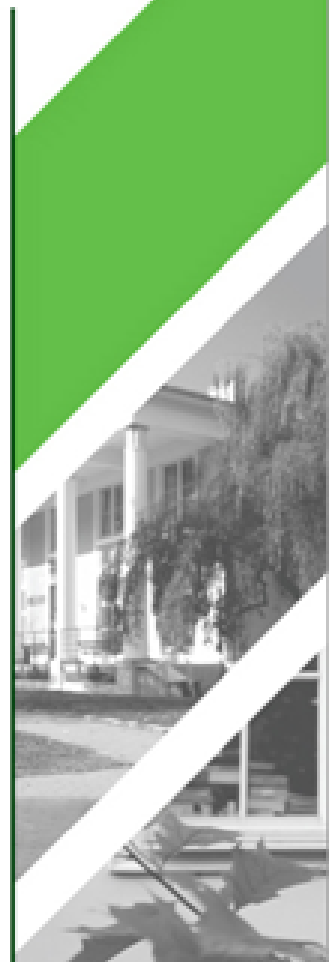
Not surveyed in 2014

ELEMENTS OF WELL-BEING, WORLDWIDE AND BY REGION

% Thriving

	IN THREE OR MORE ELEMENTS	 PURPOSE	 SOCIAL	 FINANCIAL	 COMMUNITY	 PHYSICAL
World	16.9	17.9	23.7	25.7	24.9	24.2
Americas	31.3	36.0	42.5	29.7	35.2	32.9
Europe	22.4	23.3	28.2	39.9	29.0	24.0
Former Soviet Union	18.6	21.6	28.0	27.8	23.9	18.4
Middle East and North Africa	15.0	12.4	22.5	25.0	24.8	22.7
Asia	13.4	13.5	19.0	24.6	22.4	23.2
Sub-Saharan Africa	10.2	13.9	17.0	9.5	20.4	20.7

Source: Gallup-Healthways Global Well-Being Index. Based on surveys conducted in 145 countries and areas in 2014. Sample sizes are approximately 1,000 in each country. Differences of fewer than three percentage points between any two countries' respective scores are typically not statistically significant.

Highest 10 Well-Being Countries

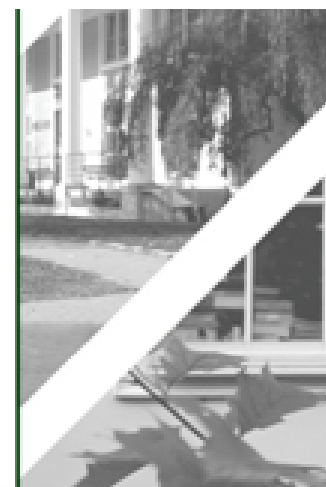
	2014 thriving in 3+ elements	2013 thriving in 3+ elements	Percentage point difference
1. Panama	53.0%	61.3%	-8.3
2. Costa Rica	47.6%	44.4%	3.2
3. Puerto Rico	45.8%	n/a	n/a
4. Switzerland	39.4%	n/a	n/a
5. Belize	38.9%	n/a	n/a
6. Chile	38.7%	31.5%	7.2
7. Denmark	37.0%	40.4%	-3.4
8. Guatemala	36.3%	34.5%	1.8
9. Austria	35.6%	39.2%	-3.6
10. Mexico	35.6%	31.1%	4.5

Lowest 10 Well-Being Countries

	2014 thriving in 3+ elements	2013 thriving in 3+ elements	Percentage point difference
136. Ghana	5.6%	11.8%	-6.2
137. Haiti	5.3%	2.9%	2.4
138. Benin	4.8%	6.4%	-1.6
139. Ivory Coast	4.5%	11.4%	-6.9
140. Congo Kinshasa	4.1%	4.6%	-0.5
141. Tunisia	4.0%	10.8%	-6.8
142. Togo	3.9%	n/a	n/a
143. Cameroon	3.1%	7.1%	-4.0
144. Bhutan	3.0%	8.3%	-5.3
145. Afghanistan	0.0%	0.7%	-0.7

Source: Gallup-Healthways Global Well-Being Index, 2014

53. Romania	20.8	82	17	76	69	75
54. Macedonia	20.6	78	23	54	112	34
55. Spain	20.6	50	43	36	74	44
56. Tanzania	20.2	45	75	126	50	47
57. Poland	20.1	68	41	26	95	54

Overall experience of life

Figure 4: Self-perceived health, by country, 2013
(% of population aged 16 and over)

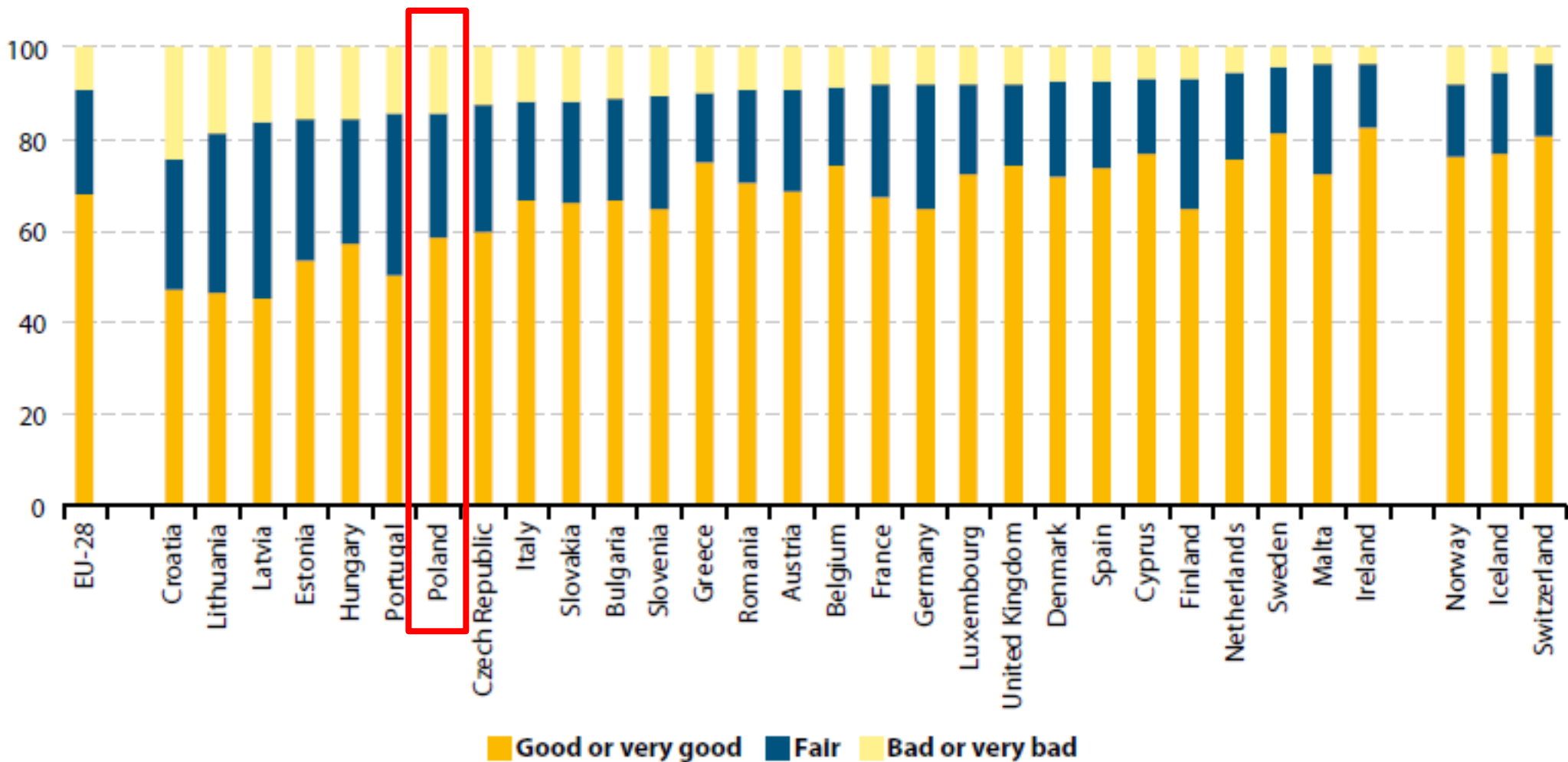
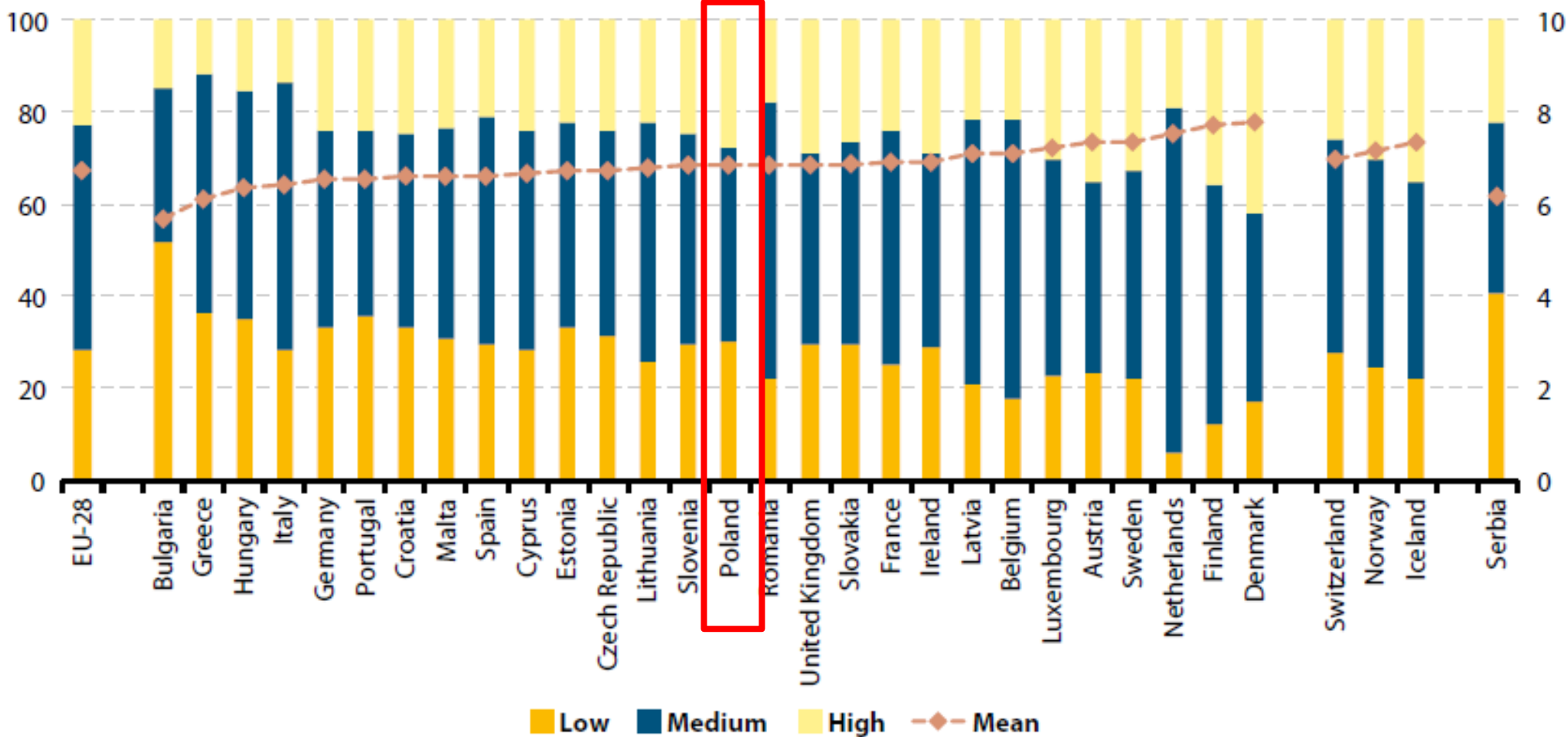

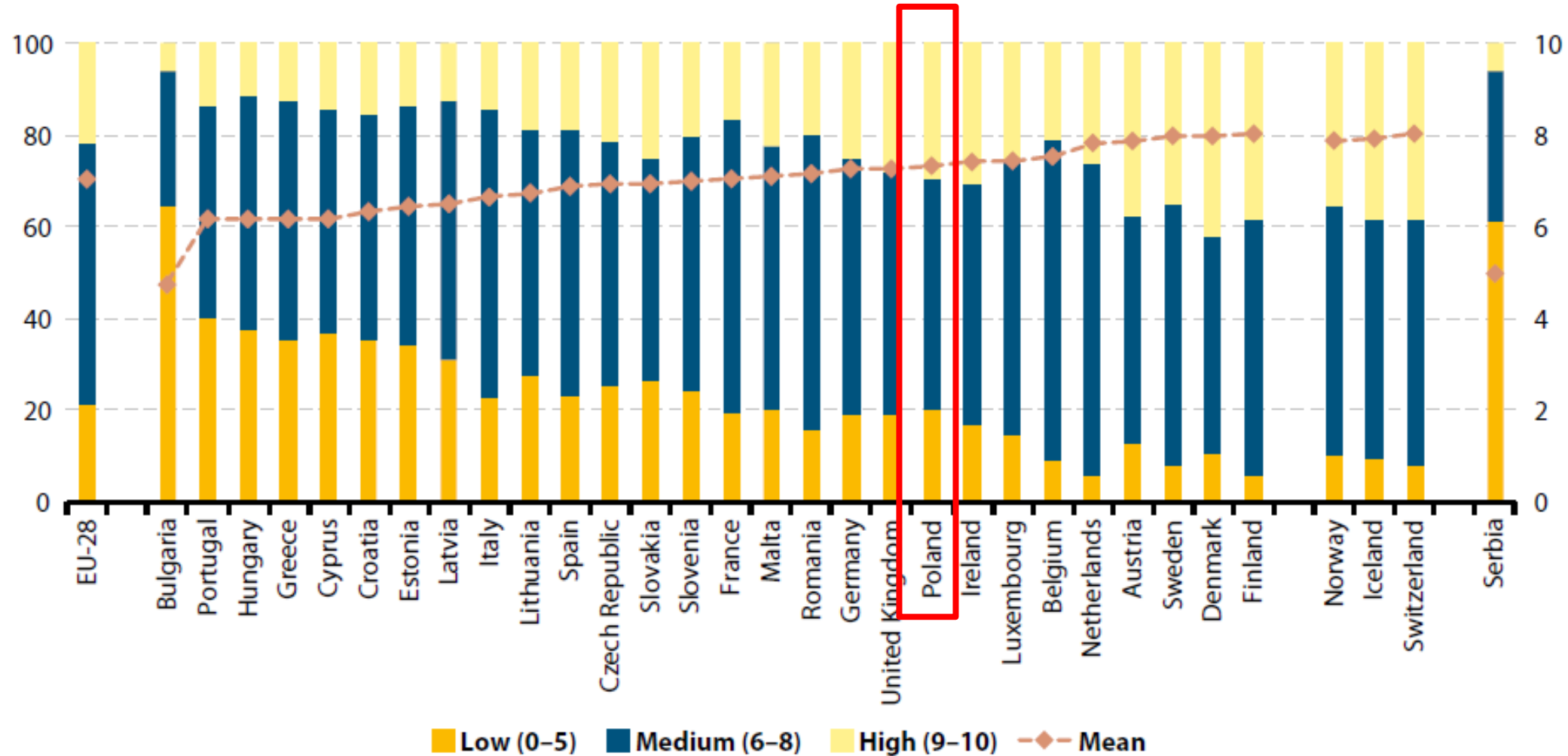
Figure 5: Satisfaction with time use, by country, 2013
 (left axis: % of population by satisfaction level; right axis: mean rating)

Source: Eurostat (online data code: ilc_pw01)

Figure 2: Life satisfaction, by country, 2013
 (left axis: % of population; right axis: mean rating)

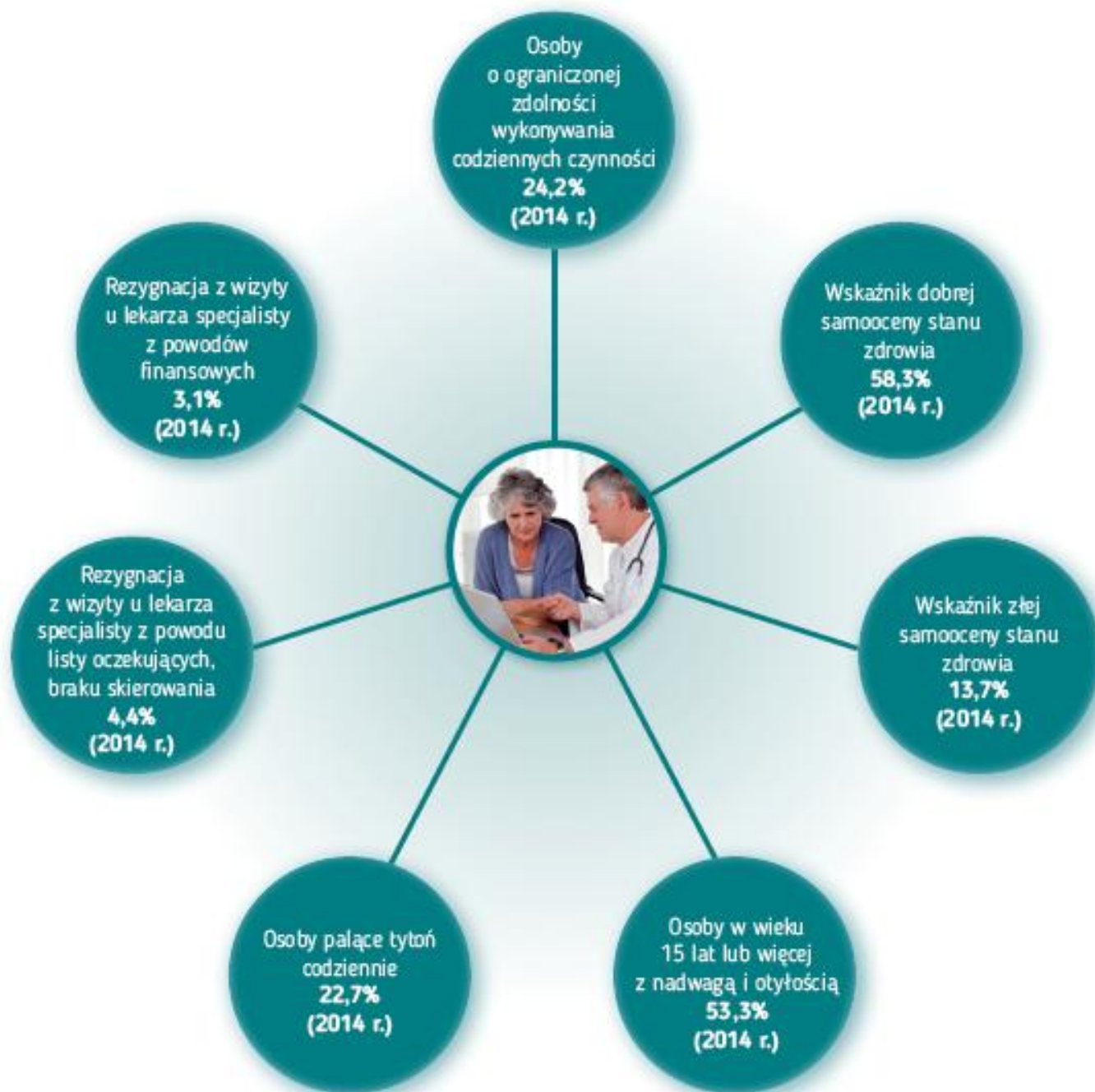

Source: Eurostat (online data codes: ilc_pw01 and ilc_pw05)

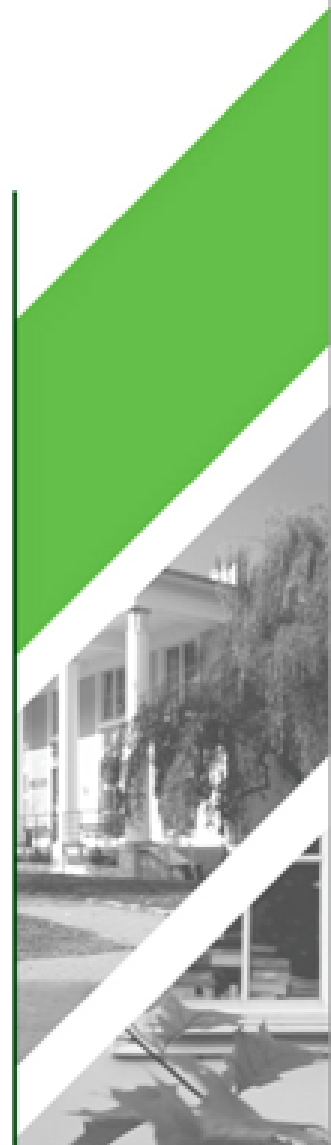

JAKOŚĆ ŻYCIA W POLSCE

ZŁOŻONY
WSKAŹNIK
DOBREGO
SAMOPOCZUCIA

ZŁOŻONY
WSKAŹNIK
ZŁEGO
SAMOPOCZUCIA

SUBIEKTYWNY DOBROBYT W POLSCE

NA PODSTAWIE
BADANIA
SPÓJNOŚCI
SPOŁECZNEJ
2015

50,2%

4,5%

Złożony wskaźnik dobrego samopoczucia jest to odsetek osób w wieku 16 lat lub więcej, które w ciągu miesiąca przed badaniem nigdy nie doświadczały symptomów złego samopoczucia oraz u których zaobserwowano przynajmniej 5 z 9 symptomów dobrego samopoczucia.

Złożony wskaźnik złego samopoczucia jest to odsetek osób w wieku 16 lat lub więcej, które w ciągu miesiąca przed badaniem doświadczały przynajmniej 6 z 9 symptomów złego samopoczucia.

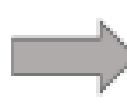
Wskaźnik
ogólnego
zadowolenia
z życia
78,4%

Złożony
wskaźnik
dobrego
samopoczucia
50,2%

Wskaźnik
poczucia sensu
w życiu
66,9%

Złożony
wskaźnik
dobrej
subiektywnej
jakości życia
36,2%

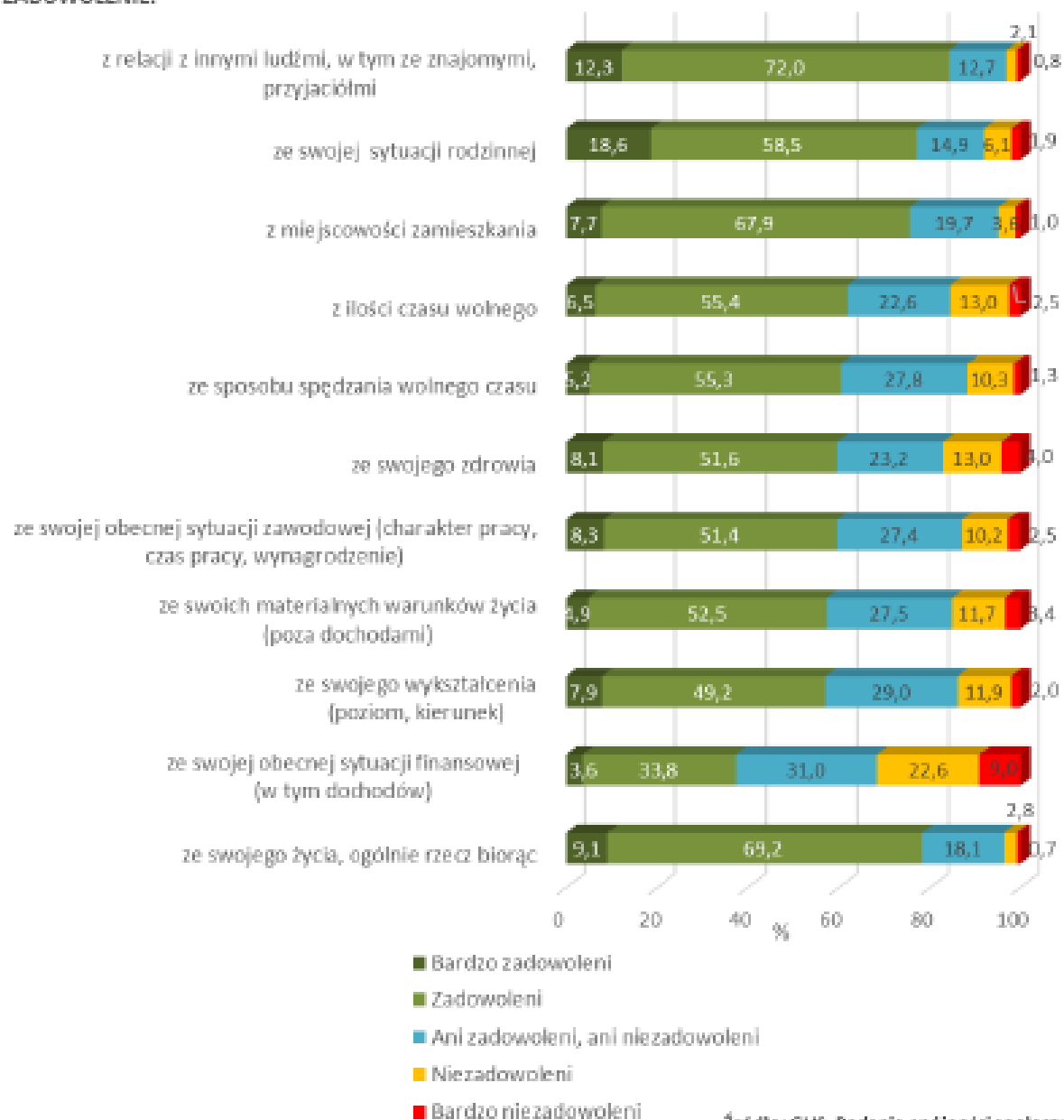

Wykres 1.

Zadowolenie z różnych aspektów życia i z życia ogólnie rzecz biorąc w Polsce w 2015 r.

% osób w wieku 16 lat lub więcej

ZADOWOLENIE:

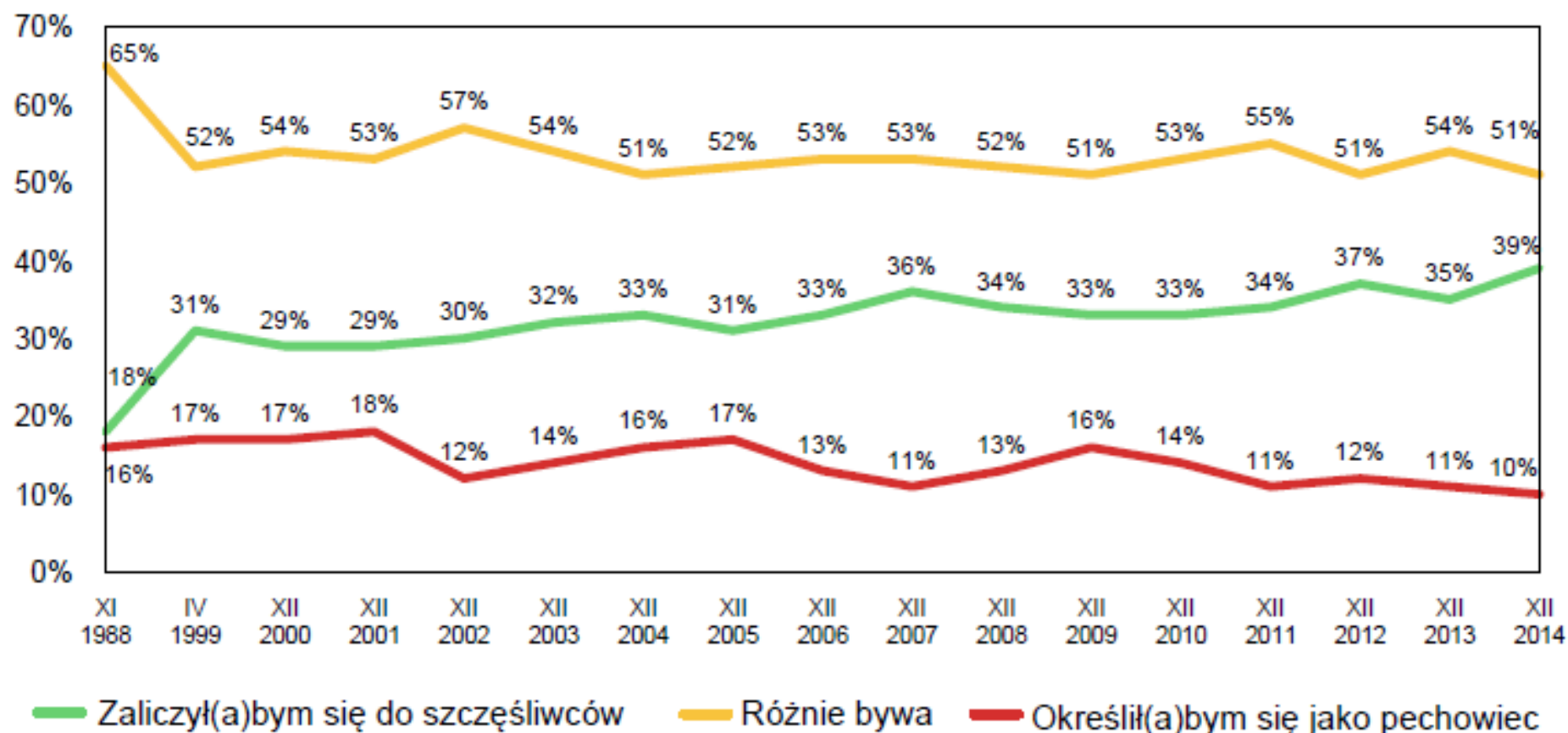

Źródło: GUS, Badanie spójności społecznej

WNE

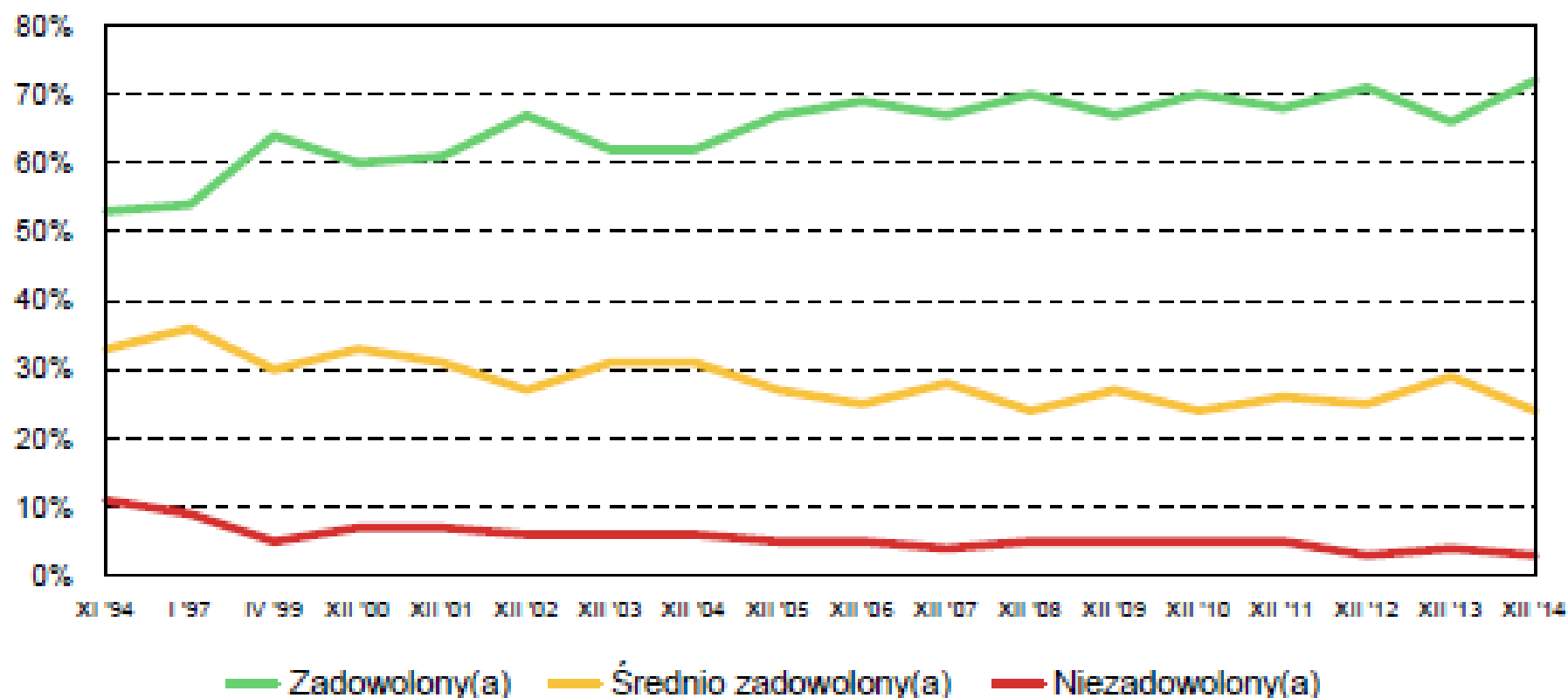
¹ Do kategorii osób zadowolonych zalicza się osoby zadowolone oraz bardzo zadowolone.

RYS. 1. CZY MOŻE PAN(I) POWIEDZIEĆ O SOBIE, ŻE NALEŻY PAN(I) DO LUDZI RACZEJ SZCZĘŚLIWYCH CZY TEŻ PECHOWYCH?

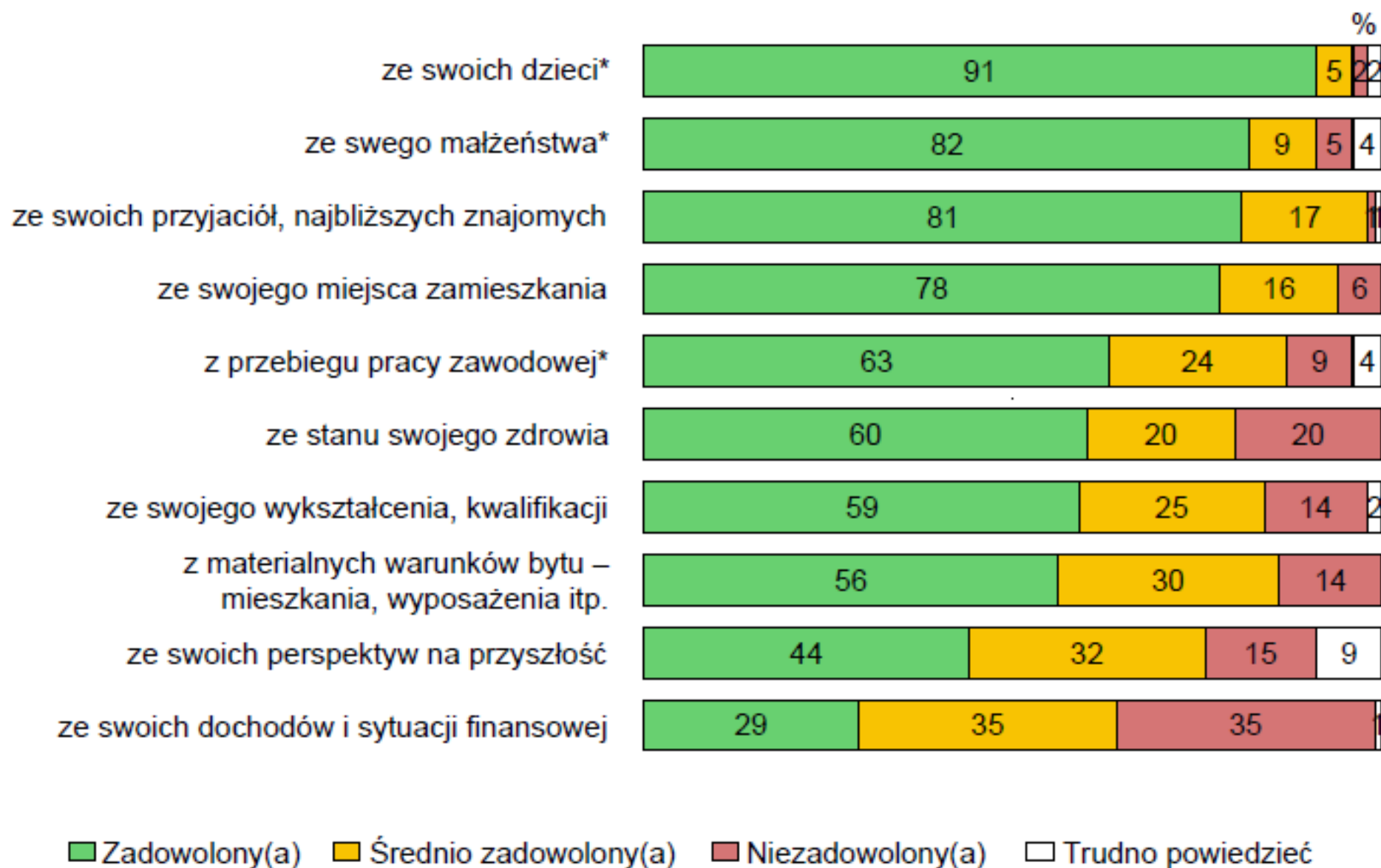
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (295) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 4–11 grudnia 2014 roku na liczącej 936 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 3. CZY NA OGÓL JEST PAN(I) ZADOWOLONY(A) OGÓLNIIE Z CAŁEGO ŻYCIA?

Badanych pogrupowano na zadowolonych (*bardzo i raczej*), średnio zadowolonych oraz niezadowolonych (*raczej i bardzo*). Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

RYS. 2. CZY NA OGÓŁ JEST PAN(I) ZADOWOLONY(A):

* Swoje zadowolenie z tych dziedzin życia oceniali tylko ci respondenci, którzy mieli doświadczenia jako rodzice (704 osoby), małżonkowie (657 osób), pracownicy (723 osoby)

Tabela 3

Zadowolenie z różnych aspektów życia	Ogólne zadowolenie z życia w roku 2014
	Współczynniki korelacji rang Spearmana
Z swoich perspektyw na przyszłość	0,53
Z swojego małżeństwa	0,42
Z materialnych warunków życia	0,40
Z stanu swojego zdrowia	0,38
Z przyjaciół, najbliższych znajomych	0,36
Z miejsca zamieszkania	0,35
Z dochodów i sytuacji finansowej	0,35
Z przebiegu pracy zawodowej	0,32
Z swojego wykształcenia, kwalifikacji	0,31
Z swoich dzieci	0,23

Wszystkie współczynniki są istotne statystycznie na poziomie $p \leq 0,01$

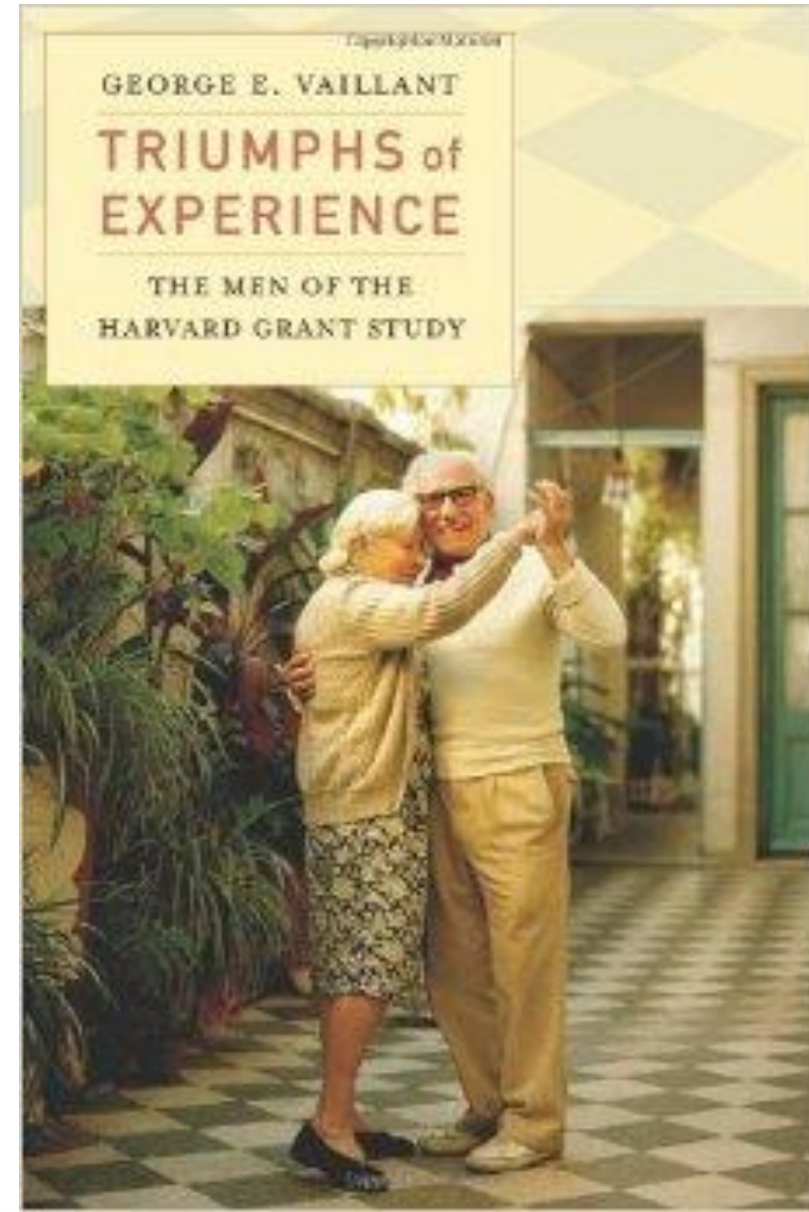

Jednym z najbardziej znanych i niezwykłych badań w naukach społecznych jest Harvard Grant Study [HGS].

Rozpoczęte jeszcze przed wojną (1938-1940) na grupie ponad 200 białych mężczyzn studiujących na Harvardzie z lat 1938-1940 trwa już 75 lat. Przez 75 lat naukowcy podążali za uczestnikami badania, sprawdzając jak zmienia się ich życie, postawy, pragnienia, wartości.

Ciekawostką jest, że jednym z uczestników HGS był były prezydent Stanów Zjednoczonych John F. Kennedy, ale dane o nim były utrzymywane w sekrecie.

Harvard Grant Study

Uczestnicy HGS wskazują na relacje łączące nas z innymi ludźmi (partnerem, dziećmi, przyjaciółmi) jako klucz do szczęśliwego życia.

Wyniki Grant Study potwierdzają to co już wiemy z innych badań: relacje, a może lepiej nazwijmy je „połączenia” z innymi ludźmi prowadzą do długiego życia, obniżają poziom odczuwanego stresu, wzmacniają poczucie sensu.

Powodem jest tworzenie połączeń; swoisty proces przechodzenia od niedojrzałości objawiającej się koncentracją na sobie i narcyzmem; do dojrzałości, otwarcia na innych.

Harvard Grant Study

Pieniądze i władza nie są całkowicie pozbawione znaczenia. Szczególnie w niektórych momentach mogą wzmacniać ocenę naszego życia, jednakże stanowią tylko niewielką część całości.

Jednak ich ocena i znaczenia spada wraz z kolejnym rokiem życia i wydłużającą się perspektywą.

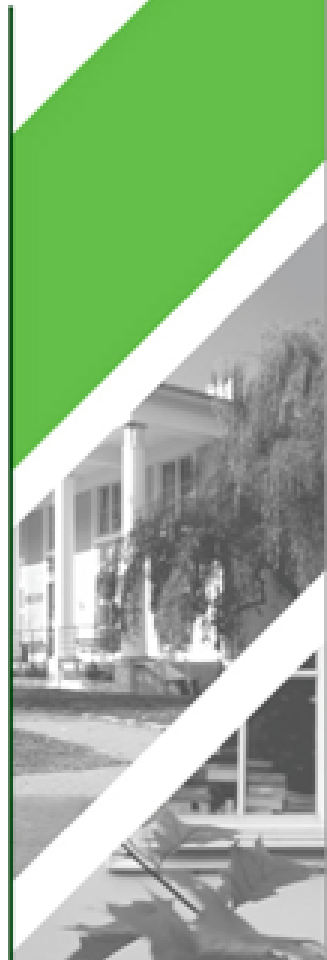

Harvard Grant Study

Mężczyźni, z których wielu jako czterdziesto- i pięćdziesięciolatkowie doświadczyło rozczarowania swoją pracą, czasami połączonego z rozpadem małżeństwa, często potrafili całkowicie przewartościować swoje cele.

Zadbali o miłość mając 60 czy 70 lat, co ostatecznie ich uszczęśliwiało!

Ile warte jest szczęście?

Daniel Kahneman i Angus Deaton we współpracy z amerykańskim Instytutem Gallupa zapytali o to ponad 450 tys. ludzi.

Obliczyli, że optymalna suma, która zapewnia spokojne życie i szczęście, to około **75 tys. dolarów rocznie.**

Czy pieniądze dają szczęście?

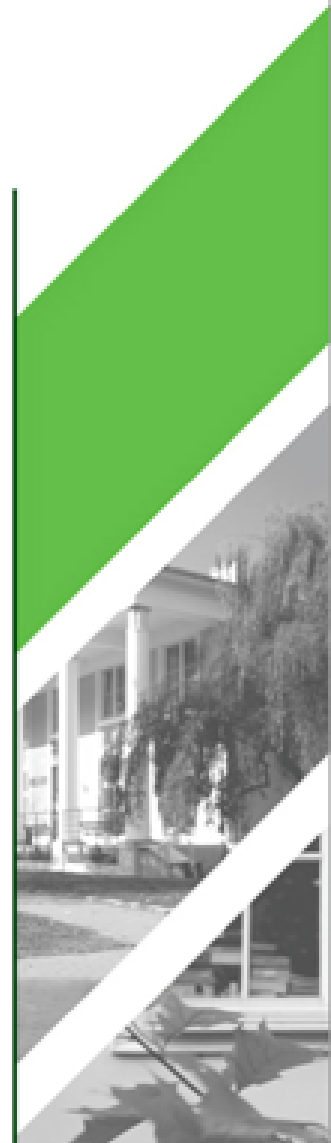
- Jednak Daniel Kahneman i Angus Deaton rozróżnili dwie kwestie, które często wrzucane są do jednego worka:
 - 1. zadowolenie z życia oraz**
 - 2. dobre samopoczucie**, na które składa się wszystko to, co przeżyliśmy w ciągu dnia.
- I właśnie owo dobre samopoczucie można utożsamiać z byciem szczęśliwym.
- Jaki to ma związek z pieniędzmi? O ile wysokie zarobki sprawiają, że rośnie nasze zadowolenie z życia, zaczynamy myśleć: „Całkiem nieźle sobie radzę”, o tyle nie są w stanie sprawić, że po całym dniu będziemy czuć się szczęśliwi.
- Skąd zaproponowana przez naukowców kwota? Zarobki na poziomie 75 tys. dolarów rocznie są wystarczające na spokojne i dostatnie życie w Stanach Zjednoczonych.

Ekonomia szczęścia

1. Poziom szczęścia pojedynczych ludzi, owszem, zależy od poziomu dochodu, lecz istnieją także inne ważne czynniki, od których zależy szczęście.
2. Obok dochodu (i wielkości konsumpcji) bardzo ważnym czynnikiem, od którego zależy szczęście, jest np. udane małżeństwo. Ogólnie, bardzo istotne są relacje z ludźmi (np. z rodziną, sąsiadami, współpracownikami), zdrowie, jakość środowiska, w którym żyjemy .
3. Bardzo ważne są względne różnice dochodów. Ich zwiększanie się skutkuje spadkiem poziomu szczęścia w społeczeństwie.
4. Bezrobocie bardzo silnie (o wiele silniej niż np. inflacja i ubytek dochodów) negatywnie wpływa na poziom szczęścia ludzi.
5. Ludzie oceniając swój poziom szczęścia w przyszłości zwykle nie doceniają własnej zdolności do przystosowania się do nowej sytuacji. W rezultacie przeceniają wpływ zwiększenia się obecnej konsumpcji na przyszły długookresowy poziom swojego szczęścia.

$$\Delta x = v_{x,1} \cdot \Delta t + \frac{1}{2} a_x \cdot (\Delta t)^2$$

dla $a_x = \text{const}$

$$\Delta t = t_2 - t_1$$

Zmiana położenia ciała w ruchu jednostajnie przyspieszonym punktu materialnego

Dziękuję za uwagę

www.maciejczak.pl

